

УДК 811.161.2'3732:821

О. Ф. Немировська

ВЛАСНЕ ІМ'Я ЗАГОЛОВНОГО ПЕРСОНАЖА У ЧАСОПРОСТОРОВІЙ СТРУКТУРІ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

У статті розглянуто функціонування та стилістичну роль власного імені заголовного персонажа історичної повісті О. Назарука «Роксоляна», його роль у побудові часопросторової парадигми твору.

Ключові слова: *безонімні номінації, власне ім'я, заголовок, художній контекст, часопросторова структура.*

Сучасний розвиток духовного потенціалу людини є тісно пов'язаним з актуалізацією його знань про оточуючий світ. Значна частина цих знань приходить до людини у вигляді текстової інформації, вербалізованого опису світу. Це «знання у мові» [8:145] часто передається за допомогою фольклору, художньої літератури, де мовні засоби підпорядковуються єдиній меті — художньому, образно-естетичному відображенню оточуючої дійсності. Особливе місце у системі мовно-стилістичних засобів посідає онімна лексика — складна розгалужена система власних імен (ВІ).

Беручи активну участь у реалізації авторського задуму, ВІ стають номінативно-характеристичними [5:111]. Такі ВІ не лише вказують на предмет мовлення, а й характеризують його [3:134]. І провідну роль у даному характеризуючому аспекті виконують ВІ заголовних персонажів (ЗП), що дають ім'я усьому художньому твору (ХТ).

Дія будь-якого ХТ завжди відбувається у певному часі і просторі. Стосовно творів на історичну тематику слід підкреслити — у **реальному** часі і просторі, де ВІ заголовного персонажа, що є своєрідним символом конкретної історичної доби, є стрижнем, хронотопічним каркасом у складній розгалуженій системі мовно-стилістичних засобів утворення часопросторової парадигми.

До проблеми вивчення заголовків у ХТ зверталось багато фахівців, як літературознавців, так і лінгвістів. Дослідження проводилися на матеріалі російської, української, західноєвропейської про-

зи (Л. О. Белей, Ю. О. Карпенко, Н. О. Кожина, В. А. Кухаренко, Т. О. Пермінова, Р. У. Таїч та ін.). Проте на матеріалі українського історичного роману даний аспект сьогодні залишається майже не вивченим, хоча, на нашу думку, саме українська історична проза, поезія, драматургія є багатющим джерелом досліджень у царині мовно-стилістичних засобів і, зокрема, в аспекті функціонування ВІ у творах на історичну тематику.

Отже, **темою** пропонованої розвідки є місце і роль ВІ заголовного персонажа (ЗП) в жанрі історичної прози; **матеріалом** послужила історична повість О. Назарука «Роксоляна», що є досить цікавою з т. з. функціонування ВІ ЗП у часопросторовій структурі (ЧПС) художнього контексту. **Предметом** нашого дослідження є функціонування ВІ головної героїні історичної повісті, що протягом розгортання сюжету зазнало численних трансформацій та переосмислень. **Мета** розвідки — продемонструвати роль ВІ ЗП у побудові ЧПС у жанрі історичної прози, де зазначене ВІ виконує функції номінації **реальної** історичної особи, що є головним персонажем повісті і один із варіантів іменування якої став назвою твору.

У ХТ ВІ ЗП ніколи не знаходиться осторонь від розгортання оповіді. Воно певним чином «задіяне» у лексико-семантичне поле твору і використовується автором у потрібному ракурсі. «Заголовок (і ВІ ЗП. — О. Н.) мусить бути виразним, стислим, змістовним, цікавим, легко вкладатися в пам'яті читачів» [6:61]. Саме таким — змістовним, стислим є ВІ-заголовок історичної повісті О. Назарука «Роксоляна», що органічно вписується автором у контекст і виконує одну з провідних текстоутворюючих функцій. Протягом розгортання оповіді заголовок-ВІ зазнає численних трансформацій, поступово нарощуючи, збагачуючи своє значення і здатність пробуджувати найрізноманітніші асоціації та уявлення. «Один і той же літературний персонаж в межах художнього тексту може іменуватися по-різному. Така змінність антропоніма залежить від того, кому він належить, хто його уживає, якими є взаємовідношення мовців та якою є мовна ситуація» [1:91].

Так, на початку твору головна героїня іменується **Настуня Лісовська** [7:5]. ВІ уперше вводиться в оповідь і є у невеликому контексті компонентом онімного масиву, що є закономірним при інформуванні читача про весільну подорож: «...із-за синьої смуги лісу показалися

чотири вози на порошнім шляху, що провадив зі **Львова** до **Рогатина**. На них їхали весільні гості. То старий **Дропан**, львівський купець, їхав з сім'єю в **Рогатин** женити свого одинака **Стефана** з дочкою **о. Луки Лісовського** — пароха при церкві **св. Духа**, на передмістю **Рогатина**. Молодий **Стефан Дропан**, що вже від двох літ любився в **Настуні Лісовській**, не пам'ятався з весільної радості» [7:5].

Починаючи з наступної сторінки і до кінця твору, весь контекст пронизує **ВІ Настуня**, що є найбільш уживаним з усіх варіантів номінації **ЗП** (241 раз). Це також є закономірним з т. з. фольклорного серпанку повісті; демінутивні **ВІ**, що іноді уживаються з означеннями (галичанка **Настуня** [7:22], бідна **Настуня** [7:25; 87], молоденька **Настя** [7:25]), також підкреслюють ставлення автора до головної героїні, що її тернистого шляху, що привів її з татарської неволі аж на найвищий щабель турецької ієрархії. «Така номінація актуалізує не тільки оповідну, а й емоційно-оцінну функцію оповідача, що має прагматичну настанову: спрямування читача на сприйняття, найбільш адекватне авторському задуму» [4:110].

Останнє уживання **ВІ Настуня** у контексті зустрічі двох колишніх товаришок по неволі утворює контрастну опозицію із заміниками-апелативами **султанка**, **велика пані**, відтіняючи величність володарки Сходу і водночас пробуджуючи спогади, повертаючи її до юних років: «...почула несподівано з товпи жінок жидівських оклик у своїй рідній мові: — **О велика пані!** Змилосердися над нами!.. Глянула й той бік. Оподалік стояла її приятелька з **Кафи**, **Кляра**, з піднесеними, мов до молитви, руками. **Султанка** казала здержати свою лектику і, вся паленіючи на обличчі зі зворушення, вимовила тільки одно слово: — **Кляра!** — **Настуню!** — відповіла несміливо її товаришка зі школи невольниць» [7:328].

ВІ Настя уживається значно менше (54), воно є нейтральним, на перший погляд позбавленим будь-якої експресії, проте даний варіант також утворює перспекцію подальшого розгортання оповіді у часі і просторі: «**Хоч Настя** була веселої вдачі, але ся переломова хвиля в її життю настроювала її так поважно, що встала як у памороці» [7:14]; «З запертим віддихом слухала **Настя** старого повір'я турків про їх найбільшого мужа» [7:67]; «Се був перший член сім'ї падишаха, якого **Настя** побачила в столиці султанів» [7:80]; «Але як день почав умирати в улицах **Царгорода**, закрався неспокій і в серце **Насті**» [7:81]; «**Настя** спокійно привидлялася групам невольниць, біля яких станув купець» [7:85]; «**На-**

*стя відчинила двері й махінально оперла знов руку на залізній ґраті вікна (...) Не дивилася на молодого султана» [7:92]; «**Настя** махінально пішла за Сулейманом» [7:95]; «До краю збентежена несподіваним знайомством з найвищою особою на всім Сході, вертала **Настя** до своєї службової кімнатки» [7:104]; «**Настя** мовчки купалася, а серце її билося майже так, як учора, коли вперше побачила Сулеймана» [7:107]; «...дрібні, делікатні рученьки **Насті** зачали ламати велику і сильну державу падишаха, що простяглася на три часті світу...» [7:134]; «Молилася й **Настя** до Бога свого (...) **Настя** вся дрижала в обіймах Сулеймана» [7:154]. Наведені мікроконтексти свідчать про те, що звучання ВІ **Настя** є стишеним, проте його уживання є також влучним і вмотивованим. А в другому розділі, при описі страшного шляху, яким женуть людей до неволі, ВІ **Настя** і **Настуня**, словосполучення *мати Настуні*, *Настунина мати* разом із топонімами утворюють трагічну, болісну тональність: «А в тім часі далеко, на *Галицькій землі*, у *Рогатині*, хора *мати Настуні*, в тяжкім горю своїм (...) мала дивно виразний сон. Снилось матері, що її **Настя**, дочка-одиначка, йде *Чорним Шляхом* килиїмським і *Диким Полям* ординським (...) *Настунина мати* з плачем зі сну зірвалася і до *церковці св. Духа* зі своїм тяжким болем пошкандибала і *Матері Божій* свою бідну **Настуню** всею душею в опіку віддавала. А в тім самім часі далеко від неї, на *Чорнім шляху* килиїмським, на *Дикім Полі* ординським молоденька **Настя** материнську журбу відчувала» [7:25].*

Уся система номінацій ЗП чітко узгоджується з часопросторовими критеріями твору. Якщо ВІ **Настуня**, **Настя** пронизують майже всю повість, то інші варіанти ВІ вводяться у контекст поступово. Автор майстерно нарощує стишену, приховану експресію, вводючи онімізоване прізвисько *Хуррем* («та, що приносить радість» [9:121]), яке самотійно і у сполученні з численними мовними засобами уживається у контексті 217 разів: *невольниця Хуррем* [7:156]; *бліда Хуррем* [7:164]; *хасеке Хуррем* [7:193]; *султанка хасеке Хуррем*, «радісна мати принца» [7:194]; *мудра хатун Хуррем* [7:168]; *прегарна хатун Хуррем* [7:171]; *велика хатун Хуррем* [7:172]; *нова султанка Хуррем* [7:182]; *Ель Хуррем* [7:120]; *молода Ель Хуррем* [7:123]; *султанка Ель Хуррем* [7:183]; *прекрасна султанка Ель Хуррем* [7:277]; *його люба Ель Хуррем* [7:214]; *молода султанка Ель Хуррем* [7:184]; *моя жінка Ель Хуррем* [7:232]. Досить показовим є перше введення ВІ у контекст з акцентом на внутрішньому спокої героїні: «*Настуня мала* (...) *найспокійніше обличчя*

(...) *се надавало їй поваги навіть в очах дикої сторожі, яка, показуючи на неї ремінними нагаями, повторяла часто слово: «Хуррем!»* Догадувалася, що слово «Хуррем» значить: або спокійна, або безжурна, або весела» [7:18]. Отже, художній контекст «актуалізує ті смислові потенції, які є закладеними у слові як одиниці, що входить до певної тематичної групи» [2:373].

Введення наступного онімізованого прізвиська *Місафір* (гість, чужинка; дуже шанована [7:67]) із розгорнутими означеннями, разом із ВІ *Хуррем*, поглиблює експресію і утворює перспекцію майбутнього сходження *Настуні* до вершин влади: «*Найлюбіша жінка десятого султана буде Місафір*» [7:67]; «*Осліплений був (...) мріями молодої Місафір*» [7:126]; «*Султанка Місафір довго не могла заснути, розпам'ятовуючи в пустині дивне життя своє*» [7:302]; «*...напевно, справдиться старе передання турків і при десятім падишаху Османів царствувати буде могутня султанка Місафір*» [7:107]; «*...не було вже нікого, хто не знав би, що буде нова султанка Місафір, наймогутніша за всіх*» [7:123]. Таким чином, номінаційна партія ЗП ніби поділяється на декілька частин, що тісно переплітаються між собою.

Так, починаючи з восьмого розділу, після зустрічі з султаном *Суллейманом*, у контексті з'являються відповідні номінації, пов'язані із заголовком твору: *Роксоляна* [7:113]; *Роксоляна Хуррем* [7:98]; *прегарна Роксоляна Хуррем* [7:267]; *Хуррем Роксоляна* [7:210]; *султанка Роксоляна* [7:182]. Взагалі ЗЛ уживається порівняно небагато — 38 разів, проте кожне її введення у контекст є гранично вмотивованим: «*...знайшли вже бувшого їх монаха, і то з землі Роксоляни*» [7:113]; «*...ще не час казати про таємний план Роксоляни*» [7:131]; «*Великий султан Османів у квіті своєї молодості йшов поруч улюбленої жінки святими стежками Афону, як йшов колись прародич Роксоляни*» [7:153]; «*Старий Ібрагім (...) повідомив Абдуллага, що його звивають до султана, очевидно, в якимсь зв'язку з Роксоляною*» [7:181]; «*Хто не стояв під муром палат Роксоляни? (...) А часом з рідного краю Роксоляни стояли невольник чи невольниця, із-за старості літ випущені на волю*» [7:234]; «*І в тім блаженнім часі Роксоляни, коли спокій чула в душі своїй, прийшов на світ другий син її, Баязед, викапаний батько*» [7:263]; «*І молоденький син Роксоляни Селім взяв участь в поході*» [7:293]; «*Твої люде називають мене Роксоляна Хуррем*» [7:98]; «*Благословенна Роксоляна Хуррем (...) відокремлена була зараз по виході з наріжного будуару*

й одержала окремих невольниць...» [7:110]; «То була перша посада, яку дала **Роксоляна Хуррем** в палаті падишаха» [7:131]; «А велика пані, **Роксоляна Хуррем** сіла напроти нього так тихо і скромно, як колись, коли ще була невольницею в Кафі» [7:183]; «А біля нього їхала (...) улюблена жінка завойовника, прегарна **Роксоляна Хуррем**» [7:267]; «Бачили тільки, як ішла з плачем до султана його прегарна жінка **Хуррем Роксоляна**» [7:210]. Також словосполучення султанка **Роксоляна** пов'язане із заголовком твору і могутністю колишньої полонянки; воно виконує різні функції залежно від контексту — 1) зустріч із колишнім учителем: «Впровалили Абдуллага до кімнат султанки **Роксоляни**» [7:182]; «Довго ждав Абдуллаг у кімнатах султанки **Роксоляни**» [7:183]; «Так вірив побожний Абдуллаг і так учив високу ученицю свою, гарну і розумну султанку **Роксоляну**» [7:185]; 2) кара за образу султанки: «Так погіб Агмед-баша, перший дружба султанки **Роксоляни**» [7:211]; 3) зустріч з матір'ю: «... бог знає відки прийшла убога теща Сулеймана (...) взяла її в султанські кімнати султанка **Роксоляна**» [7:236]; 4) паломництво до святих місць: «Довжелезним гусаком сунула (...) каравана султанки **Роксоляни** до гори» [7:306]; «Султанка **Роксоляна** відпочила кілька днів» [7:309]; «Так відбула султанка **Роксоляна** свій другий **Гаддж**» [7:329]. Виразну експресію містить невеликий контекст, де виникає своєрідна асоціація-паралель: «В **Перлі Синаю** спочила **перла Царгорода** — султанка **Роксоляна**» [7:308].

Разом із **ВІ**, усі інші компоненти номінаційної партії **ЗП** вводяться у контекст з метою чіткої побудови **ЧСП** і правдивого відтворення історичних реалій; всі вони є експресивно налаштованими, однак їхнє звучання є як притишеним, так і досить потужним: *молода дівчина* [7:115]; *ся молода дівчина* [7:99]; *ся дивно відважна дівчина* [7:98]; *нова учениця* [7:55]; *ніжна квітка* [7:66]; *служниця* [7:102]; *одна з його служниць* [7:98]; *молода служниця* [7:103]; *бувши служниця* [7:174]; *нова жєнщина* [7:110]; *пані* [7:159]; *наша пані* [7:165]; *нова пані* [7:106]; *молода пані* [7:130]; *велика пані* [7:183]; *милостива пані* [7:203]; *найясніша пані* [7:260]; *незнакома пані* [7:298]; *та гарна пані* [7:299]; *жінка* [7:193]; *ся жінка* [7:218]; *та жінка* [7:102]; *така жінка* [7:127]; *безборонна жінка* [7:223]; *його жінка* [7:256]; *його будуча жінка* [7:153]; *його теперішня жінка* [7:182]; *люба жінка* [7:231]; *його люба жінка* [7:275]; *улюблена жінка* [7:153]; *наймудріша з жінок мослемських* [7:279]; *прегарний кісмет* [7:214]; *колишня рогатинська попадянка* [7:260].

Деякі безонімні номінації (БН) містять відверту негативну, зловісну експресію — «християнська собака» [7:156]; «знайда з Чорного Шляху» [7:164]; *знайда з Керван-Йолі* [7:157]; *та прибудда з Керван-Йолі* [7:164]. Таке забарвлення пов'язане із ненавистю, заздрістю мешканок султанського гарему до улюблениці Сулеймана. А дромонім ***Керван-Йолі*** (*Чорний Шлях*. — О. Н.) відтворює турецький мовний ареал; він закономірно вписується у контекст опису гаремних інтриг, спрямованих на подолання впливу дівчини-чужинки.

Окремі БН є безпосередньо пов'язаними із ВІ і утворюють номінаційні підсистеми. Так, БН *бідна дівчина з далекої країни* [7:148; 175]; *та тиха дівчина з далекої країни* [7:152]; *чужинка* [7:97]; *бліда чужинка* [7:156]; *бліда чужинка з далекої країни* [7:164]; *бліда чужинка, невольниця Хуррем* [7:111]; *та чужинка з далекої країни* [7:109]; *молода чужинка* [7:108]; *молода чужинка з далекої півночі* [7:130]; *молода чужинка з далекої країни* [7:166]; *чужинка-невольниця* [7:108]; *чужа-чужениця* [7:178] утворюють асоціації-паралелі з ВІ ***Місафір*** і ***Рок-саляна***; з другим ВІ пов'язані також БН *хатун* [7:105]; *велика хатун* [7:158]; *султанка* [7:67]; *та султанка* [7:169]; *така султанка* [7:169]; *нова султанка* [7:173]; *будуча султанка* [7:175]; *теперішня султанка* [7:251]; *молода султанка* [7:181]; *могутня султанка* [7:199]; *велика султанка* [7:261]; *гарна султанка* [7:286]; *султанка Османів* [7:153]; *ся дивна жінка* [7:220]; *та дивна жінка* [7:218]; *жінка султана* [7:223]; *жінка падишаха* [7:199]; *улюблена жінка Сулеймана* [7:227]; *улюблена жінка падишаха* [7:183]; *ся жінка падишаха* [7:207]; *дивна жінка падишаха* [7:308]; *жінка халіфа* [7:310]; *жінка самого султана* [7:208]; *жінка могутнього султана* [7:206]; *жінка самого султана* [7:248]; *султанська жінка* [7:210]; *найлюбіша жінка десятого султана* [7:67]; *улюблена жінка завойовника* [7:267]; *жінка великого султана Сулеймана* [7:249]; *жінка десятого султана Османів* [7:183]; *найкраща зірка в палатах падишаха* [7:161]; *найкраща зірка в житті падишаха* [7:203]; *найкраща квітка в палатах падишаха* [7:163]; «*серденько серця султана Сулеймана*» [7:267]; *нова цариця* [7:265]; *уроджена цариця* [7:325]; *наймогутніша цариця світу* [7:123]; *наймогутніша з жінок султана* [7:201]; *найкраща з жінок падишаха* [7:207]; *найперша жінка нового султана* [7:243]; *радісна мати принца* [7:193]; *радісна мати принца Селіма* [7:201]; *молода матір принца Селіма* [7:237]; *щаслива мати принца* [7:191].

Неповторну тональність утворюють також БН-антономазії: *найкраща квітка в городі Аллага* [7:161]; *найгарніша квітка в городі Аллага* [7:326]; *чудова квіточка Едему* [7:202]; *найкраща квіточка Едему* [7:285]; *найцінніша перла держави Османів* [7:203]. Досить показовою є БН — описова конструкція з топонімічним центром *біла квітка з Лехістану* [7:182], що відтворює тюркський мовний ареал, вибудовує опозицію *Польща (Лехістан) — Туреччина*. Уживання хороніму *Лехістан* у мовленні старого вчителя *Абдуллага* є яскравим стилістичним прийомом, і закономірно вписується у контекст розмови турецьких персонажів — колишніх власників *Насті Лісовської* та її вчителя зі школи рабинь.

Чітку часопросторову локалізацію відтворює БН *кісмет Османів* [7:213], *прегарний кісмет* [7:214] у 15 розділі, де йдеться про подальшу долю Османської імперії. На думку багатьох учених, саме після владарювання *Сулеймана Великого* розпочався майже непомітний, проте неухильний занепад могутньої держави, що тривав кілька століть, і пов'язують це саме з приходом на османські землі *Насті-Роксоляни*. Контекст, насичений онімами, утворює виразну перспекцію подальшого руйнування й ослаблення імперії, а лексема *кісмет* (доля, рок [7:213]) надає йому пророчого звучання: «*А тоді червоний кришталевий владар турецьких султанів зачав переходити з любові великого султана в руки його жінки, з роду до влади не привичної, що прийшла Чорним Шляхом ординським і Диким полем килийським з далекої країни як бідна невольниця (...) То не жінка прийшла, то прийшов кісмет Османів. А мав він обличчя ангела і пальчики такі ніжні, як перші блиски сходячої зорі, а очі сині, як небо весною (...)* І піддався законодавець Османів, що буде робити *прегарний кісмет*, присланий незбагненою волею Аллага — *Чорним Шляхом степовим і Чорним морем бурливим...*» [7:213–214].

Таким чином, результати дослідження ВІ ЗП, його функцій і ролі у побудові часопросторової структури в історичній повісті О. Назарука «Роксоляна» демонструють його прагматичну спрямованість у контексті твору — змалювання життєвого шляху й етапів сходження до вершин влади реальної історичної особи — великої султанші-українки *Роксоляни* і пов'язаного з цим реального історичного часу і простору. Водночас заголовок актуалізує фольклорно-поетичну тональність, створюючи опоетизований образ величної володарки Сходу, стилізуючи оповідь під пісенну тональність. Ця подвійна спрямованість ВІ

ЗП зумовлена тематикою, жанром, ідейною спрямованістю твору, що визначає певні особливості використання і функціонування оніма-заголовка, що об'єднує весь контекст у єдине й неподільне ціле.

Література

1. Аверьянова Н. А. Английский антропоним в художественном тексте / Н. А. Аверьянова // Художественный текст. Проблемы изучения: Тезисы выступлений на совещании. — М.: АН СССР, 1990. — С.91.
2. Виноградов В. В. О поэзии Анны Ахматовой / В. В. Виноградов // Виноградов В. В. Избранные труды. Поэтика русской литературы. — М.: Наука, 1976. — С.369–451.
3. Виноградов В. С. Лексические основы перевода художественной прозы / В. С. Виноградов. — М.: Наука, 1978. — 178 с.
4. Гончарова Е. А. Лингвостилистические способы номинации персонажей в литературном тексте и их значение для художественного смысла произведения / Е. А. Гончарова // Художественный текст. Структура и семантика: Межвуз. сб. науч. труд.. — Красноярск: КГПИ, 1987. — С.105–111.
5. Живоглядов А. А. Имена собственные в художественном тексте / А. А. Живоглядов // Художественный текст. Структура и семантика: Межвуз. сб. науч. труд. — Красноярск: КГПИ, 1987. — С.111–116.
6. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. посіб. / І. М. Кочан. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2008. — 423 с.
7. Назарук Осип. Роксоляна: Історична повість / О. Назарук. — К.: Школа, 2008. — 336 с.
8. Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира. — М.: Наука, 1988. — 247 с.
9. Рощина Н. Роксолана / Н. Рощина. — Харків: Фоліо, 2013. — 123 с.

Немировская А. Ф.

СОБСТВЕННОЕ ИМЯ ЗАГЛАВНОГО ПЕРСОНАЖА В ПРОСТРАНСТВЕННО-ВРЕМЕННОЙ СТРУКТУРЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ

В статье анализируются особенности функционирования и стилистическая роль собственного имени заглавного персонажа исторической повести О. Назарука «Роксоляна». Определяется его роль в построении пространственно-временной парадигмы произведения.

Ключевые слова: *безоимные номинации, собственное имя, заглавие, художественный контекст, пространственно-временная структура.*

Niemyrovska O. F.

THE PROPER NAMES OF THE TITLE PERSONAGE IN THE LOCAL AND TEMPORAL STRUCTURE OF THE ARTISTIC PROSE WORK

In this article the semantic features and stylistic role of the proper name of the title personage in the historical novel by O. Nazaruk «Roksolyana» are analyzed. Their role in the local and temporal structure of the literary work is revealed.

Key words: *appellative nominations, proper names, title, artistic context, local and temporal structure.*